TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đại biểu Quốc hội chất vấn Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn về bạo lực học đường và dạy thêm, học thêm

13:44 20/06/2025

Tiếp tục Phiên chất vấn và trả lời chất vấn tại Kỳ họp thứ 9, Quốc hội khóa XV, sáng 20/6, Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Nguyễn Kim Sơn trả lời chất vấn của đại biểu liên quan đến tình trạng bạo lực học đường, việc tổ chức buổi dạy thứ hai trong trường học, nguyên nhân và giải pháp căn cơ hạn chế tình trạng dạy thêm, học thêm tràn lan...

Đến khi nào trong trường học không còn bạo lực học đường?

Đánh giá cao thời gian qua, Bộ Giáo dục và Đào tạo có nhiều giải pháp, chỉ đạo quyết liệt với các trường hợp bạo lực học đường, nhưng đại biểu Nguyễn Minh Tâm – Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình cho rằng, tình trạng bạo lực học đường, đặc biệt nạn bắt nạt trên mạng từ năm 2023 đến nay có những diễn biến đáng báo động, di chứng để lại lâu dài, là thách thức đáng lo ngại đối với môi trường giáo dục, ảnh hưởng đến thế hệ trẻ cả về thể chất, tinh thần, ngăn cản sự phát triển toàn diện.

Quang cảnh Phiên chất vấn và trả lời chất vấn

“Với nhiệm vụ của ngành giáo dục là phải quét sạch bạo lực khỏi trường học, là người đứng đầu ngành, xin hỏi Bộ trưởng, đến khi nào trong trường học không còn bạo lực học đường, Bộ trưởng có thể cam kết đến thời điểm nào trong tương lai và trách nhiệm của nhà trường khi để xảy ra tình trạng này?”, đại biểu Nguyễn Minh Tâm đặt câu hỏi.

Trả lời chất vấn của đại biểu Nguyễn Minh Tâm, Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn cho biết: Chúng tôi những người làm giáo dục, hơn ai hết cũng đau đáu trong trường học không còn bạo lực; mọi trường học đều là trường học hạnh phúc, ở đó không có, không còn bạo lực. Tuy nhiên, chúng ta cũng phải thấy một sự thực là trường học cũng đang là một bộ phận không thể tách rời khỏi xã hội. Bức tường vây quanh trường học ngày càng trở nên mong manh; khoảng cách từ bên trong trường học và bên ngoài trường học dần bị xóa nhòa, bởi hệ thống internet, mạng xã hội và các phương tiện truyền thông hiện đại.

Bộ trưởng khẳng định, với tư cách là một phần của xã hội, vấn đề bạo lực của xã hội đặc biệt của xã hội hiện đại còn đang diễn biến rất phức tạp. “Nếu như nói một ngày nào đó trong trường học không còn bạo lực thì tôi có thể nói được. Đó là ngày người lớn không đánh nhau nữa. Ngày đấy thì trẻ em sẽ chỉ nhìn nhau bằng ánh mắt yêu thương thuần túy mà thôi”.

Đại biểu Nguyễn Minh Tâm – Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình

Bộ trưởng cho biết, theo thống kê, có đến 70% học sinh có hành vi bạo lực đối với người khác đều có hoàn cảnh gia đình đặc biệt, hoặc bố mẹ ly hôn, hoặc chứng kiến bạo lực gia đình, hoặc bản thân bị bạo lực gia đình. Điều này ảnh hưởng đến đời sống, tâm lý, thái độ ứng xử, quan điểm của các em, vì vậy điều rất quan trọng là dạy đạo đức, nhân cách quyết định thái độ hành vi ứng xử của học sinh có phần hết sức quan trọng từ gia đình. Dưới góc độ trường học có trách nhiệm kiểm soát, hỗ trợ tâm lý, tăng cường dạy đạo đức, dạy người và tăng cường các hoạt động giáo dục tích cực để không để hạn chế học sinh sa vào những hành vi bạo lực.

Dạy thêm, học thêm tràn lan: Phải chuyển từ trang bị kiến thức sang phát triển năng lực

Tại Phiên chất vấn và trả lời chất vấn, nhiều đại biểu quan tâm chất vấn Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về vấn đề dạy thêm, học thêm tràn lan đang gây áp lực cho học sinh, ảnh hưởng tiêu cực đến môi trường học đường và đi ngược với tinh thần đổi mới giáo dục, người học cần tự chủ và sáng tạo. Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn đã phân tích nguyên nhân tại sao phải dạy thêm và học thêm: Do lương của giáo viên chưa đủ sống, chưa đủ trường lớp để học sinh không phải cạnh tranh nhất là ở các khu đô thị, các thành phố lớn, khu đông dân cư. Đặc biệt, các kỳ thi vào trung học còn căng thẳng hơn thi vào đại học. Còn một lý do nữa là phụ huynh chưa đủ niềm tin, chưa cảm thấy thỏa mãn khi con mình thành tích chưa cao.

“Cốt lõi của câu chuyện này chính là việc chúng ta đã chuyển từ giáo dục tiếp cận, trang bị kiến thức sang phát triển năng lực của trẻ em, mà Chương trình giáo dục phổ thông năm 2018 là linh hồn. Thời gian vừa qua triển khai, chúng ta đã làm được rất nhiều việc nhưng cũng còn thiếu rất nhiều điều kiện để có thể triển khai. Cho nên, không thể có duy nhất một giải pháp nào và có thể một sớm một chiều khắc phục được việc này mà cần một giải pháp rất tổng thể”, Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn khẳng định.

Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo Nguyễn Kim Sơn.

Về các giải pháp từ góc độ chuyên môn, Bộ trưởng cho biết, việc dạy thêm, học thêm là một khâu, một phần trong một hệ thống mang tính tổng thể của giáo dục tiếp cận, trang bị kiến thức. Nếu chúng ta tiếp tục kéo dài hình thức dạy học, theo đuổi trang bị kiến thức thì khi đứng trước thời đại kiến thức bùng nổ, mỗi một ngày kiến thức của nhân loại gia tăng, việc theo đuổi trang bị kiến thức như vậy thì giáo dục sẽ không đổi mới được và sẽ thất bại, mà việc dạy thêm, học thêm là khâu níu kéo, khâu trang bị kiến thức theo lối cũ cản trở sự đổi mới.

Vì vậy, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành Thông tư 29 về dạy thêm, học thêm không chỉ để giải quyết một vấn đề xã hội mà là một phần của công cuộc đổi mới để làm cho trường học thay đổi, để mở đường cho một hệ thống mới của giáo dục phát triển năng lực của trẻ em. Dạy học phát triển năng lực của trẻ em thì sách giáo khoa cũng là tài liệu; thầy cô phải chuyển sang là người dẫn dắt, là người chỉ hướng, là người hỗ trợ. Cách tiếp cận mới là phải dùng trang thiết bị, cách tiếp cận STEM giải quyết các vấn đề của thực tế trẻ em phải đối mặt. Đó là năng lực tự học, tự mở rộng kiến thức cho mình để ứng phó với

thời đại bùng nổ về tri thức…

Tranh luận với phần trả lời của Bộ trưởng liên quan đến dạy thêm, học thêm, đại biểu Nguyễn Quang Huân – Đoàn ĐBQH tỉnh Bình Dương cho biết, Bộ trưởng đã trả lời nhiều vấn đề khó, được đông đảo cử tri và xã hội quan tâm, trong đó có vấn đề dạy thêm, học thêm. Đại biểu cho rằng, Bộ trưởng đã đưa ra nhiều nguyên nhân, giải pháp để giải quyết vấn đề dạy thêm, học thêm đáp ứng mong mỏi cử tri, nhưng nếu không khái quát hóa lên thành nhóm các nguyên nhân chính, thì có thể sẽ không đưa ra các biện pháp mang tính đồng bộ và không thể giải quyết vấn đề một cách căn cơ.

Tổng Bí thư Tô Lâm và Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính tại Phiên chất vấn và trả lời chất vấn

Theo đại biểu, có hai nhóm nguyên nhân chính, đó là kinh tế và xã hội. Về kinh tế, nước ta đang phát triển nên chưa tập trung được nguồn lực, lương giáo viên chưa cao, số lượng giáo viên chưa đủ, số lượng trường học còn thiếu, cũng chưa tập trung cho vấn đề truyền thông, nâng cao nhận thức đồng bộ, nước ta cũng chưa phải nền kinh tế công nghiệp hiện đại nên khả năng lựa chọn việc làm của các em học sinh phổ thông vẫn còn hạn chế nên tập trung vào con đường học tập để tìm việc. Về vấn đề xã hội, đại biểu phân tích, nước ta xuất phát từ nước hiếu học – lợi thế phát triển xã hội, nhưng vẫn còn trọng về khoa bảng; hơn nữa, việc tuyển chọn và sử dụng nhân sự chưa đi vào thực chất, vẫn còn trọng văn bằng, chứng chỉ.

Vì vậy, đại biểu cho rằng, bên cạnh đưa ra các biện pháp kiểm tra, giám sát; cũng cần tuân theo quy luật khách quan; điều quan trọng là Bộ Giáo dục và Đào tạo cần đưa ra lộ trình, chỉ tiêu, trong đó có các chỉ tiêu về dạy thêm, học thêm để phấn đấu đạt mốc đến năm 2030, 2045 sẽ giảm dần và triệt tiêu, khi đất nước trở thành nước phát triển.

Từ tháng 9/2025, tổ chức buổi học thứ hai cho học sinh, không thu tiền dưới bất kỳ hình thức nào

Đại biểu Nguyễn Lâm Thành – Đoàn ĐBQH tỉnh Lạng Sơn khẳng định, việc tổ chức buổi học thứ hai tại trường học mang ý nghĩa rất quan trọng đối với người học. Điều này đã được đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm cũng như Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo cụ thể. Đại biểu đề nghị Bộ trưởng cho biết định hướng của ngành trong việc triển khai để thực hiện tốt nhiệm vụ này, đặc biệt là trong điều kiện cơ sở vật chất, môi trường giáo dục, việc sắp xếp bộ máy của các cơ sở giáo dục, cũng như việc sắp xếp bộ máy chính quyền hai cấp hiện nay sẽ được triển khai cụ thể thế nào, để thực hiện tốt được chủ trương đúng đắn này?

Đại biểu Nguyễn Quang Huân – Đoàn ĐBQH tỉnh Bình Dương

Trả lời câu hỏi của đại biểu, Bộ trưởng Nguyễn Kim Sơn khẳng định, đây là mục tiêu rất quan trọng, hiện nay tại bậc tiểu học, việc dạy hai buổi trong ngày cũng đã được thực hiện khá phổ biến, 99% trường bậc tiểu học đủ điều kiện tổ chức hai buổi học trong này. Ở bậc trung học cơ sở và trung học phổ thông, các điều kiện tổ chức hai buổi còn rất khó khăn, nhất là tại nhiều trường học tại các đô thị lớn, diện tích không gian chật chội, cơ sở vật chất còn yếu, còn thiếu rất khó

để triển khai công việc này.

Bộ trưởng cho biết, thực hiện chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm tại Thông báo số 177 (Thông báo kết luận của Tổng Bí thư Tô Lâm về chuẩn bị Nghị quyết của Bộ Chính trị về đột phá giáo dục, đào tạo và một số chủ trương hỗ trợ dạy, học), trong đó việc chuẩn bị tổ chức buổi dạy học thứ hai trong ngày, Thủ tướng Chính phủ cũng ban hành Chỉ thị số 17 về chuẩn bị buổi học thứ hai cho học sinh.

Trong đó, nhấn mạnh, bắt đầu từ tháng 9/2025, các tỉnh, thành phố, trường học tập trung tối đa các điều kiện để tổ chức buổi học thứ hai cho học sinh, với quan điểm: tùy theo điều kiện của từng nơi nhưng cố gắng tối đa buổi dạy thứ hai không thu tiền dưới bất kỳ hình thức nào.

Trong buổi học thứ hai sẽ tập trung dạy các môn để phát triển toàn diện cho học sinh, như rèn luyện về thể chất, thể thao, âm nhạc, mỹ thuật, tăng cường năng lực về ngoại ngữ, năng lực tự học, kỹ năng sống, kỹ năng bổ trợ... Mặc dù còn nhiều khó khăn, nhưng đây là định hướng lớn, Bộ Giáo dục và Đào tạo theo chức năng sẽ xây dựng chương trình hướng dẫn, các địa phương tích cực chủ động; hy vọng từng bước sẽ tổ chức tốt hoạt động này; kỳ vọng vào sự phát triển toàn diện của người học đối với học sinh phổ thông.

Theo quochoi.vn